

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2379

Vragen van het lid **Van Rooijen** (50PLUS) aan de Minister van Buitenlandse Zaken over *de open brief van de organisatie NHIB (Nederlanders in het Buitenland)* (ingezonden 26 april 2018).

Antwoord van Minister **Blok** (Buitenlandse Zaken) (ontvangen 12 juni 2018).

Vraag 1

Heeft u kennisgenomen van de aan u verzonden open brief van de organisatie NHIB (Nederlanders in het Buitenland) d.d. 24 april 2018 over het onderwerp «De wereldwijde sluiting van consulaten (en beëindiging paspoortafhandeling) en de directe gevolgen voor Nederlanders in het buitenland?»¹

Antwoord 1

Ja.

Bijgaand treft u een kopie van de brief van NIHB en een afschrift² van de schriftelijke reactie die aan NIHB is verzonden, zoals gevraagd door uw Kamer.

Vraag 2

Klopt de informatie in de brief dat er in veel landen maar op één locatie aanvraag of verlenging van een Nederlands paspoort mogelijk is?

Antwoord 2

Als onderdeel van de moderniseringsagenda en herinrichting van het postennet, en om efficiënte en correcte verstrekking te verzekeren, is Nederland in 2013 gestart met de afbouw van consulaire frontoffices bij honorair consuls in het buitenland en daarmee ook de aanvraagmogelijkheid van een Nederlands reisdocument. In de meeste landen kunnen Nederlanders zich tot de ambassade in de hoofdstad wenden voor de aanvraag van een reisdocument; in Australië kan men hiervoor terecht bij het Consulaat-Generaal in Sydney. In de VS en Canada kan men bij de ambassade en meerdere Consulaten-Generaal terecht. Voor de aanvraag van een nooddocument (laissez-passer) kan men terecht bij alle consulaire posten, waaronder de honorair consuls. Tevens is het aantal aangewezen (grens-)gemeenten de

¹ https://www.nihb.nl/Brief_Blok.pdf

² Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer

afgelopen jaren uitgebreid tot twaalf, inclusief de mogelijkheid om op Luchthaven Schiphol een aanvraag te doen voor een reisdocument. Niet-ingezetenen Nederlanders kunnen op deze locaties een aanvraag indienen tijdens verblijf in Nederland.

In Edinburgh, in het VK, kunnen Nederlanders in het kader van een pilot bovendien ook een reisdocument aanvragen bij een externe commerciële dienstverlener, VFS Global. Deze pilot wordt momenteel geëvalueerd. Het kabinet heeft een positieve grondhouding ten aanzien van de uitbreiding van deze dienstverlening, ook in het licht van de specifieke wensen vanuit de Kamer, bijvoorbeeld met betrekking tot Canada en Australië. Hierover zult u nog voor de zomer van 2018 geïnformeerd worden.

Vraag 3

Vind u het acceptabel dat de noodzaak om voor aanvraag of verlenging van een paspoort grote afstanden te overbruggen voor veel mensen betekent dat ze daarvoor veel geld kwijt zijn, variërend van 250 tot enkele duizenden euro's per persoon?

Antwoord 3

Het kabinet is zich ervan bewust dat sommige Nederlanders ver moeten reizen voor het aanvragen van een Nederlands paspoort of een Nederlandse identiteitskaart. Daar staat tegenover dat met de afbouw van het aantal frontoffices in het buitenland de geldigheidstermijn van een Nederlands reisdocument van een volwassene is verlengd van vijf naar tien jaar zodat volwassenen nog maar eens in de tien jaar een nieuw document hoeven aan te vragen. Daarnaast is het aantal aangewezen Nederlandse (grens)gemeenten, waar niet-ingezetenen Nederlanders een paspoort of identiteitskaart kunnen aanvragen uitgebreid, met onder andere de balie op Schiphol. In sommige gevallen kunnen Nederlanders zo hun bezoek aan Nederland combineren met een paspoortaanvraag. Ook is het mogelijk om tijdens verblijf in een ander land een paspoort aan te vragen bij de Nederlandse ambassade aldaar. Voorts kan in een noodgeval nog steeds een laissez-passer worden aangevraagd bij een honorair consul. Daarnaast is ook de pilot in Edinburgh zoals hierboven beschreven van belang en heeft het kabinet zoals gezegd een positieve grondhouding ten aanzien van verdere uitbreiding van deze dienstverlening. Tenslotte staat digitalisering van de consulaire dienstverlening, waaronder het aanvragen van Nederlandse reisdocumenten in het buitenland, hoog op de consulaire agenda. De inzet is erop gericht om in 2020 tot komen tot een zo maximaal mogelijke digitalisering.

Vraag 4

Hoe beoordeelt u het feit dat mensen door geldgebrek of fysieke beperkingen besluiten hun paspoort niet te verlengen met het risico om hun Nederlanderschap te verliezen?

Antwoord 4

Nederlanders die door financiële of fysieke beperkingen niet (meer) kunnen reizen, kunnen per post een Verklaring van bezit van Nederlanderschap aanvragen. Als de aanvrager aantoonbaar vanwege zwaarwegende redenen van medische aard niet kan reizen en dus niet aan de balie kan verschijnen en een lokale autoriteit, arts of notaris de identiteit kan vaststellen, kan bij wijze van uitzondering ook op afstand een identiteitskaart worden aangevraagd. Daarmee kan buiten Europa weliswaar niet worden gereisd, maar de identiteitskaart -evenals voornoemde verklaring- stuit wél de termijn voor verlies van het Nederlanderschap. In enkele landen (zoals bijvoorbeeld VS, Canada, Spanje) worden bovendien consulaire spreekuren georganiseerd, waarbij Nederlanders met behulp van mobiele apparatuur een aanvraag kunnen indienen. Als er veel animo is moet voorrang worden gegeven aan Nederlanders op leeftijd of met medische beperkingen. De consulaire spreekuren worden over het algemeen tijdig via de website en facebook aangekondigd.

Vraag 5

Waarom hebben klachten, petities en onderzoeken van de ombudsman niet geleid tot een betere dienstverlening als het gaat om aanvragen en verlengen van paspoort van Nederlanders die in het buitenland wonen?

Antwoord 5

De afgelopen periode is geïnvesteerd in de modernisering van het reisdocumentenbeleid en zijn maatregelen getroffen en pilots geïnitieerd om die dienstverlening continu te verbeteren. De aandacht vanuit uw Kamer, evenals uit het maatschappelijk middenveld zij daarbij een aansporing. Ook in het regeerakkoord is expliciet aandacht voor deze zaken.

Graag verwijs ik u tevens naar de beantwoording van de vragen van de leden Sjoerdsma en Ten Broeke over het betrekken van Nederlanders in het buitenland bij de verbetering van het postennetwerk en consulaire dienstverlening van 7 maart 2018. In het lopende moderniseringsprogramma van consulaire dienstverlening staat de klant centraal en wordt het publiek wereldwijd actief geconsulteerd bij het uitwerken van de verdere plannen. Dat geldt ook voor het aanvraagproces van Nederlandse reisdocumenten in het buitenland, waarbij in het kader van modernisering onder andere gekeken wordt naar bredere inzet van externe commerciële dienstverleners, en de inzet erop gericht is om in 2020 te komen tot een zo maximaal mogelijke digitalisering. Hierbij is wel van belang op te merken dat de persoonlijke verschijning voorlopig aan de orde zal blijven. De uitdaging is erin gelegen de balans te vinden tussen een zo eenvoudig mogelijke verstrekking en het gemak van de burger enerzijds en (digitale) veiligheid, betrouwbaarheid en wet- en regelgeving anderzijds. Het Ministerie van Buitenlandse Zaken en het Ministerie van Binnenlandse Zaken -eerstverantwoordelijke voor de toekomstige vormgeving van het reisdocumentenproces- zetten hier gezamenlijk op in. In het kader van de modernisering is er ook aandacht voor verbetering van de informatievoorziening. Zo is het 24/7 BZ Contactcenter van start gegaan en is onlangs de paspoorttool geïntroduceerd op nederlandwereldwijd.nl. Met deze digitale tool kan men een persoonlijke checklist genereren ter voorbereiding op een aanvraag voor een Nederlands reisdocument.

Vraag 6

Kunt u per afzonderlijke aanbeveling reageren op de aanbevelingen die de NHIB doet in haar open brief om de situatie te verbeteren?

Antwoord 6

Onder verwijzing naar het antwoord op vraag 4 en de schriftelijke reactie op de open brief van de organisatie NIHB, geldt dat de door de NIHB genoemde aanbevelingen in het kader van modernisering van het reisdocumentenbeleid momenteel nader worden verkend. De aanbevelingen zullen eveneens als input dienen bij de wereldwijde actieve consultatie rondom modernisering van de consulaire dienstverlening. De inzet is erop gericht in 2020 te komen tot een maximaal mogelijke digitalisering en een bredere inzet van externe commerciële dienstverleners in dit proces in het buitenland.